

วิชาปรัชญาจีน ตอน ปรัชญาเล่าจื๊อ

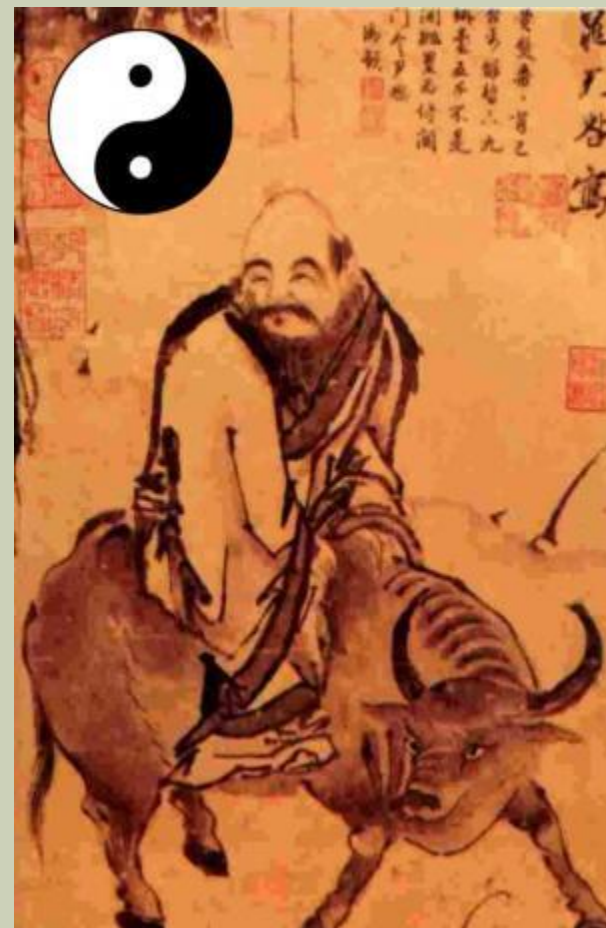

โดย อ. สรณีย์ สายศร ดาวน์โหลดไฟล์นี้ได้ที่ www.philosophychicchic.com

ขอบข่ายเนื้อหา

- ๑) ประวัติของเล่าจื๊อ
- ๒) ความหมายและความสำคัญของเต๋า
- ๓) ปรัชญาเต๋ากับชีวิต
- ๔) ปรัชญาเต๋ากับสังคม
- ๕) ปรัชญาเต๋ากับรัฐ
- ๖) วิจารณ์ปรัชญาเต๋า
- ๗) อิทธิพลของปรัชญาเต๋า

- เต๋ากับศิลปะ
- เต๋ากับเซ่น

เล่าจื๊อคือใคร ?

- เล่าจื๊อเป็นปณฺธุมาจารย์ผู้ให้กำเนิดปรัชญาเต๋า
- มีชีวิตอยู่ในช่วงร่วมสมัยกับขงจื๊อในสมัยชุนชิว-จั้นกั๋ว 600 B.C.
- เป็นผู้แต่งคัมภีร์ เต๋า เต็ก เก็ง
- เล่าจื๊อ เป็นเพียงฉายา
เล่า (Lao) แปลว่า แก่
จื๊อ (Tzu) แปลว่า อาจารย์

เมื่อขงจื๊อพบเล่าจื๊อ

ความหมายและความสำคัญของเต๋า

- “เต๋า” ใช้เรียกแทนสิ่งสมบูรณ์อันเป็นเอกภาพของจักรวาล
- “เต๋า” อาจแปลว่า>> หนทาง
วิธีการ คุณสมบัติ กฎ จารีต
ธรรมชาติ
- “เต๋า” เป็นบ่อเกิดของสรรพสิ่ง คือธรรมชาติสิ่งหนึ่งที่เป็นอมตะภาวะ ไม่มีเบื้องต้น ท่ามกลาง และที่สิ้นสุด สรรพสิ่งทั้งหลายเกิดขึ้นและดับลงในเต๋านี้

ความหมายและความสำคัญของเต๋า

- เต๋า คือ อะไร?
- “เต๋าที่บอกเล่ากันได้ มิใช่เต๋อันอมตะ
นามที่ชานานเป็นนามได้ มิใช่นามอัน
อมตะ” (ตตก ๑)
- “เต๋านั้นมองไม่เห็น เต๋านั้นฟังไม่ได้
ยิน เต๋านั้นสัมผัสสลับคลำไม่ได้
สามประการนี้ไม่อาจอธิบาย
ทั้งหมดนี้รวมเป็นหนึ่งเดียวและรับรู้ด้วย
ใจเท่านั้น...” (ตตก ๑๔)

“เต๋า” เป็นมารดาของสรรพสิ่ง

■ “ มีสิ่งหนึ่งผสมผสานก่อเกิดขึ้นมาเอง
มันไร้รูป ไร้เสียง มันเป็นอิสระ ไม่แปรเปลี่ยน
ดำรงอยู่ทั่วไป คงอยู่มิรู้สิ้น เป็นมารดากำเนิดสรรพสิ่ง
ข้ามิรู้ชื่อสิ่งนั้น จึงขอเรียกว่าเต๋า
แต่ถ้าจำต้องอธิบาย ก็ขอบอกว่ามันใหญ่ยิ่ง
และดำรงอยู่นิรันดร์
เต๋าไปถึงทุกที่ ไปถึงทุกแห่ง แล้วย้อนคืนสู่สูญญตา...
...มนุษย์ไปตามวิถีของดิน
ดินดำเนินไปตามวิถีของฟ้า
ฟ้าดำเนินไปตามวิถีของเต๋า
เต๋าดำเนินไปโดยตัวเอง” (ตตก ๒๕)

วิถีแห่งเต๋า

- เหล่าจื้อสอนให้มีเต๋าเป็นอุดมคติ เป็นจุดหมายปลายทางสูงสุด
- เหล่าจื้อไม่ได้อธิบายมรรควิธีเข้าถึงเต๋าไว้ชัดเจน เพียงสอนให้ควบคุมจิตใจให้อยู่ในภาวะบริสุทธิ์ดุจทารกแรกเกิด อย่าปล่อยใจให้คิดไหลเพลิดเพลिनไปกับอารมณ์ภายนอก สอนให้ทำจิตใจให้ผ่องแผ้วอยู่เหนือโลกธรรม หรือ สอนให้มีสมาธิจิต

■ “สี่ทั้งห้าทำให้คนตาบอด
เสียงทั้งห้าทำให้หูหนวก
รสทั้งห้าทำให้ปากด้านชา
เที่ยวขี่ม้าล่าสัตว์ทำให้จิตใจ
หลงเพ้อคลั่ง ทรัพย์ทำให้คน
ทำร้ายกัน...ปราชญ์ เลี้ยง
ชีวิตไปตามความจำเป็นทาง
สรีระเท่านั้น ไม่ปล่อยชีวิต
เตลิดไปตามความต้องการ
ของตัณหา เลิกอยู่เพื่อตัณหา
เสียเถิด...” (ตตก ๑๒)

ปรัชญาเต๋ากับชีวิต

■ ปรัชญาเต๋ามีจุดมุ่งหมาย
ให้คนมุ่งเข้าทางธรรม
หรือสัจธรรม สละทาง
โลก ไม่สนใจลาภยศ
ชื่อเสียง มุ่งหาความสงบ
ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย
กลมกลืนกับธรรมชาติ มี
ขันติ มีเมตตา กรุณา และ
บำเพ็ญสมาธิจิต และมี
เต๋าคือจุดหมาย
ปลายทาง

■ “เต๋ายึดมั่นหลัก “อกรรม” แต่มีใช้ว่า
“ไม่กระทำ” เลย ผู้เป็นเจ้านาย
ทั้งหลายหากยึดกุมเต๋าคือ สิ่งต่างๆ จะ
พัฒนาไปตามกฎเกณฑ์ของมัน ใน
ระหว่างพัฒนาการนั้นย่อมจะเกิด
ตัณหาขึ้น...ท่านจงใช้ไม้เรียวอันมิได้
สลักเสลาซึ่งไร้ชื่อ (คือเต๋าคือ) หยุดยัง
“ตัณหา” เสีย...หยุดยังตัณหาได้ด้วย
เต๋าคือ ท่านก็จะไร้ความทะยานอยาก
เมื่อไม่ทะยานอยาก ก็จะสงบนิ่ง...โลก
ก็จะดำเนินไปเป็นปกติสุข” (ตตก.๓๗)

ผู้ดำรงคุณธรรม

- ผู้เลิศคุณธรรมย่อมเหมือนน้ำ
อุทิศคุณประโยชน์ให้สรรพสิ่ง
ไม่หวังแก่งแย่งแข่งขัน
อยู่ในสถานที่ต่ำต้อยซึ่งผู้คนรังเกียจ
ดังนั้นจึงได้เข้าใกล้เต๋า
(ผู้เลิศคุณธรรม) อยู่ในที่อันควร
ดวงใจดำลึกเรียบเย็น
ปฏิบัติตนอย่างมีเมตตา
วามมีสาระสัจจะ
ปกครองอย่างสงบร่มเย็น
ประกอบกิจด้วยความสามารถ
เหมาะสมกับกาลเทศะ สถานการณ์
หากท่านไม่แก่งแย่งแข่งขัน ก็ไม่มีความแค้นเคือง (ตตก ๘)

ล้มเลิกการศึกษาเสีย ความยุ่งยากจะสิ้นไป

■ “ล้มเลิก “การศึกษา” กันเสียเถอะความยุ่งยากก็จะสิ้นไป

ผู้ใหญ่-ผู้น้อย, คนชั้นสูง-คนชั้นต่ำ แตกต่างกันเพียงใด?

ความดีงามกับความเลวร้ายแตกต่างกันเพียงไหน?

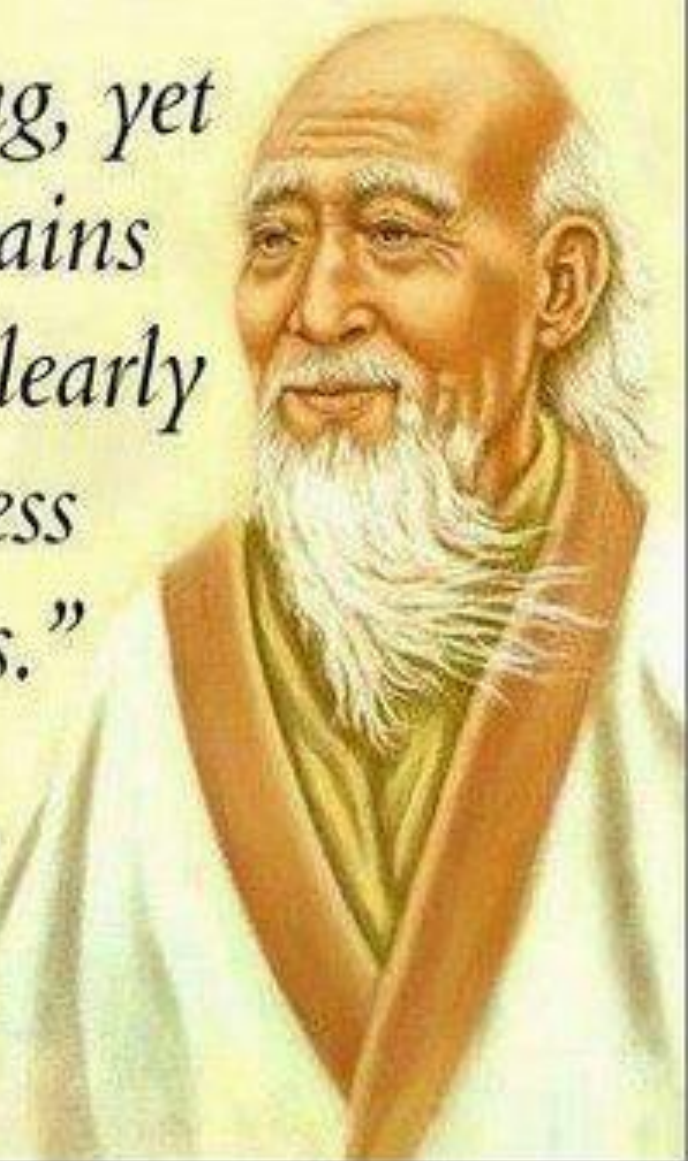
....แต่ เต้านั้นกว้างใหญ่ ไร้ขอบเขต

ผู้คนสนุกสนานบันเทิง เมื่อได้รับเสพมั่งสาหารเอร็ดอร่อยนานา

...มีข้าอยู่ผู้เดียว บริสุทธิ, เรียบเฉย, ปราศจากความทะยานอยาก
เหมือนทารกแรกเกิดที่ยังไม่รู้จักยิม...จิตใจเข้าใจทิบ ปราศจากความ
ทะยานอยาก...ราบเรียบสงบราวกับท้องทะเลหลวง...ผู้คนเขาล้วน
เก่งกล้าสามารถ...แต่เข้าใจง่่าดีอรัน...ข้าผู้เดียวผิดแผกแตกต่างจาก
คนอื่น เพราะข้ายึดมั่นต่อมารดาที่เลี้ยงดูสรรพสิ่ง (เต๋า)” (ตตก. ๒๐)

*“Water is the softest thing, yet
it can penetrate mountains
and earth. This shows clearly
the principle of softness
overcoming hardness.”*

Lao Tzu

ปรัชญาเต๋ากับการเมือง

- เหล่าเจ้ามีอุดมคติทางการเมืองแบบ ระบบเสรีนิยมและธรรมชาตินิยม >> ควรปกครองโดยไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับประชาชนมากเกินไป ให้ทุกอย่างเป็นไปตามวิถีธรรมชาติ (บ๊ออุ้ยยี่ห้อดี)
- ให้ทุกคนมีอิสระ รัฐอย่าเข้าไปก้าวก่ายเสรีภาพของประชาชน และประชาชนอย่าได้ก้าวก่ายเสรีภาพของกันและกัน
- การที่ผู้ปกครองและประชาชนเบียดเบียนกัน เพราะผู้คนถอยห่างจากเต๋า ศึกษาเรียนรู้สิ่งที่กระตุ้นความทะยานอยาก กลายเป็นคนฉลาดที่ฉ้อฉล โลก เห็นแก่ตัว คนจึงทำร้าย แก่งแย่งกัน บ้านเมืองจึงวุ่นวาย

- เหล่าจื่อเห็นว่า >> มนุษย์
โดยธรรมชาติมีความต้องการ
เพียงสิ่งจำเป็นต่อชีวิต
(อาหาร ที่อยู่อาศัย
เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ) ในขั้นสูง
ขึ้นมาคืออบรมจิตให้เข้าถึง
เต๋า (เพียงแค่นี้ มนุษย์ก็มี
ความสุขแล้วพอสมควรแล้ว)

- ธรรมชาติของมนุษย์นั้นดีอยู่แล้ว มี
คุณธรรม ความสุจริต ความเมตตา
อยู่แล้ว แต่เมื่อมนุษย์ฝืนธรรมชาติ
โดยใช้ความรู้ ความฉลาด สร้าง
ระเบียบ ประเพณีต่างๆ และสร้าง
ความเจริญทางวัตถุ มนุษย์ก็
กลายเป็นคนเห็นแก่ตัว >>
แก่งแย่งเบียดเบียนกัน >>
ศีลธรรมตามธรรมชาติก็หมดไป
>> กลายเป็นศีลธรรม จาริต
กฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาเพื่อ
ป้องกันการเบียดเบียนกัน >> คน
ควรกลับคืนสู่ศีลธรรมอันบริสุทธิ์
ในธรรมชาติ (ดูบทที่ ๓๘)

เหลาจื๋อประณามรัฐบาลที่ฉ้อฉล

■ “จงดูความโสมมของ
นักปกครองเถิด **ไร่นาสาโท**
ปล่อยให้รกร้าง ในยั้งฉางก็
ปราศจากข้าวเปลือก แต่
นักปกครองรัฐกลับตกแต่งตน
ด้วยแพรวพราวอันโอ้อ่า...มี
สมบัติเหลือแหล่ นักปกครอง
อย่างนี้ควรนับว่าเป็นโจร
มากกว่า...” (ต.ต.ก.บท ๕๓)

■ “ประชาชนต้องหิวโหย ก็เพราะ
รัฐบาลเก็บภาษีมากไป เป็น
มูลเหตุให้เกิดความอดอยาก
ยิ่งขึ้น... **ประชาชนที่ปกครอง**
ยาก ก็เพราะรัฐบาลมายุ่ง
เกี่ยวกับชีวิตของเขามาก
เกินไป...ประชาชนเห็นความ
ตายเป็นเรื่องเล็กน้อย ก็เพราะ
นักปกครองมีความเป็นอยู่
ฟุ่มเฟือยหรูหราเกินไป...
(ต.ต.ก. บท ๗๕)

รัฐบาล ๓ ประเภท

- เหล่านี้แบ่งรัฐบาลออกเป็น ๓ ประเภท คือ
- ๑) รัฐบาลที่ปกครองประชาชน โดยที่ประชาชนไม่รู้สึกรู้ว่าถูกปกครอง (หลัก อกรรม – อุห่วย)
- ๒) รัฐบาลที่ปกครองประชาชนด้วยวิธีสร้างความดีให้ประชาชนเห็น ประชาชนก็สยดสยองรัฐบาลนั้น
- ๓) รัฐบาลที่ใช้อำนาจกดขี่ประชาชน และเที่ยวยุ่งเกี่ยวบังคับความเป็นอยู่ส่วนตัวของประชาชน จนประชาชนไม่เป็นตัวของตัวเอง แบบนี้เหล่านี้ถือว่าเป็นข้อที่เลวที่สุด

คุณสมบัติของนักปกครอง

■ เหล่าจอมยุทธสอนว่า >> ผู้นำ หรือผู้ครองประเทศที่ดี จะต้องไม่ เหลิงอำนาจ อย่าทำตัวเป็นนาย ประชาชน อย่าถือยศศักดิ์ แต่ควร ทำตัวให้เข้ากับประชาชน รับใช้ ประชาชน คอยตามประชาชน เป็นผู้เสียสละ อ่อนน้อม และไม่ เห็นแก่ตัว >> ผลก็คือ จะทำให้ เขาได้เป็นผู้นำประชาชน ได้ความ เคารพนับถือจากประชาชน และ อยู่ในตำแหน่งได้นาน

- “**ผ่านฟ้ากับผืนดิน**ที่มันยืนยงอยู่ได้นาน ก็เพราะมันไม่มีความโลภใครที่จะอยู่ได้นาน ๆ ดังนั้นมันกลับยืนยงคงทนกว่าสิ่งอื่น... **บัณฑิตจึงพึง**ทำตนให้เป็นผู้ตามหลังประชาชน แต่เขากลับจะได้เป็นผู้นำประชาชน... **พึงสละความเห็นแก่ตัวเสีย** ดังนั้นเขากลับมีอะไรมากมายเหลืออยู่... **เนื่องจาก**บัณฑิตเป็นผู้ไม่เห็นแก่ตน เขาจึงสามารถบำเพ็ญประโยชน์ของตนให้สำเร็จบริบูรณ์ได้” (ตตก. ๗)

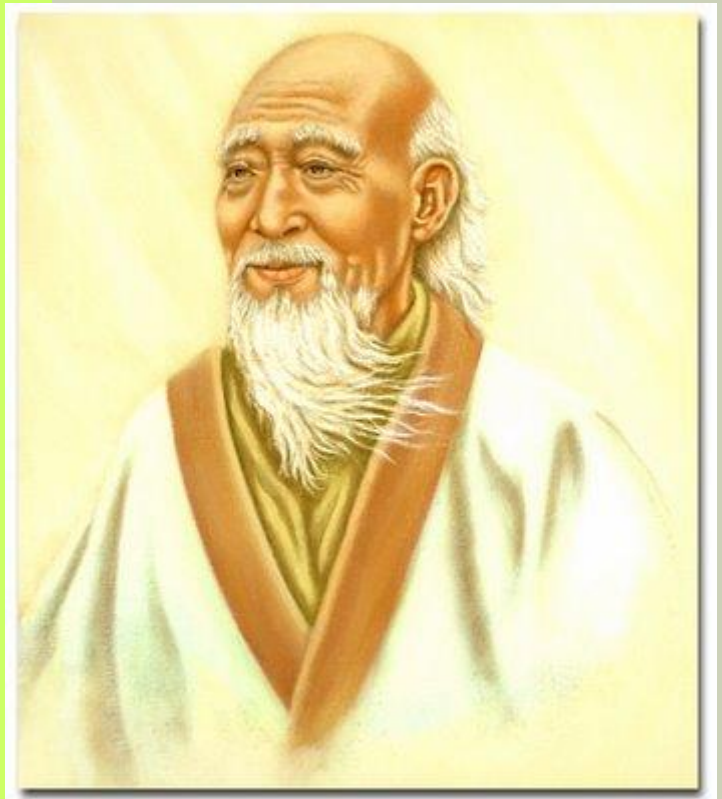

- “แม่น้ำและทะเล ที่จัดเป็นจอมวาริอันยิ่งใหญ่กว่าธารทั้งหมด ก็เพราะมันอยู่ในสถานะที่ต่ำกว่าลำธารเหล่านั้น... ฉะนั้นผู้ที่ปรารถนาจะเป็นจอมคน อยู่เหนือประชาชน พึงบำเพ็ญตนให้ปากกับใจตรงกัน และตั้งตนอยู่ในสถานะที่ต่ำกว่า... ถ้าปรารถนาจะเป็นผู้นำประชาชน พึงตามหลังประชาชน... ประชาชนก็ไม่คิดรังเกียจหรือประทุษร้ายเขา...” (ตตก. ๖๖)

ทรัพย์สินวิเศษ ๓ ประการของเหลาจื๋อ

- “...ข้ามีทรัพย์สินวิเศษที่เฝ้าถนอมรักษาอยู่สามประการ
- หนึ่ง ความรัก (ความเมตตา)
- สอง คือ ความมัธยัสถ์ (ไม่โลภ)
- สาม คือ การไม่เป็นเอกในโลก (ไม่ทะนงตน เย่อหยิ่ง)
- เพราะมีความรักจึงกล้าหาญ
- เพราะมีความมัธยัสถ์จึงกว้างขวาง
- เพราะไม่เป็นเอกในโลกจึงเป็นนายของสรรพสิ่ง....” (ตตก. ๖๗)

- เหล่าข้อเสนอให้คนกลับเข้าหาเต๋า เพราะเต๋าทำให้มนุษย์มีความสุข แต่เมื่อมนุษย์ถูกความอยากเข้าครอบงำ ทำให้ตกอยู่ในอำนาจกิเลสตัณหาของตน จึงหันหลังให้เต๋า มุ่งหน้าแสวงหาสิ่งต่างๆ มาสนองความอยากของตน ทำให้มนุษย์และสังคมมนุษย์เดือดร้อน มีวิธีการเดียวที่จะกำจัดความเลวร้ายได้ คือ การหันไปหาเต๋า นั่นคือ >> ดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติ ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย ตัดความฟุ้งเฟ้อ เลิกละการศึกษาเล่าเรียน หยุดสร้างวัฒนธรรมและอารยธรรมต่างๆ ให้หมดสิ้น หากทำได้อย่างนี้ มนุษย์ก็จะกลับเข้าหาเต๋า มีความสุขตามเดิม

สรุป ปรัชญาชีวิตของเหลาจื๋อ

- ๑. จื่อใจ >> รู้จักตัวเองให้
ถูกต้อง
- ๒. จื่อเซ่ง >> ชนะตัวเองได้
- ๓. จื่อจก >> มีความรู้จักพอ
ไม่ทะเยอทะยาน
- ๔. จื่อเต๋า >> มีเต๋าเป็น
จุดหมายของชีวิต

กินอยู่อย่าง ต่ำ มุ่งกระทำอย่าง สูง
เป็นอยู่อย่าง ง่าย มุ่งกระทำสิ่ง ยาก
ใช้ชีวิตใกล้ชิดกับ ธรรมชาติ มากที่สุด

- พุทธทาสภิกขุ -

อิทธิพลของปรัชญาเต๋า

- ปรัชญาเต๋ากับศิลปะ
- ปรัชญาเต๋ากับศาสนาเต๋า
- ปรัชญาเต๋ากับพุทธศาสนา
นิกายเซน
- ปรัชญาเต๋ากับวิถีชีวิตที่
เรียบง่าย
- ปรัชญาเต๋ากับศาสตร์แขนงต่างๆ
- ฯลฯ

ปรัชญาเต๋ากับศิลปะ

ปรัชญาเต๋ากับศิลปะ

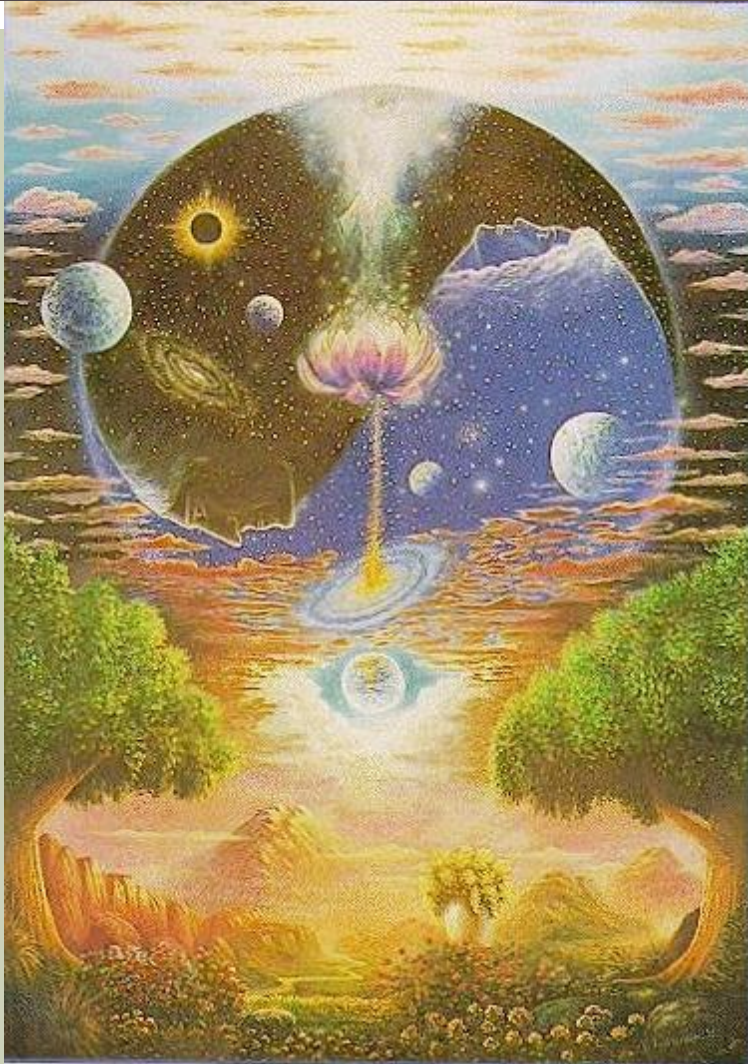

Shen Zhou
Poet on a
Mountain,
c1500
Ming Dynasty

- The Tao of Crow is an original contemporary folk art painting by Jeanne Fry, that features a black and white crow on a Yin Yang symbol.
- The painting symbolizes the natural order of the universe, with the crows symbolizing the art of manifesting.

A TAOIST JOURNEY TO THE STARS

To be a Taoist means many things to many people. To be a practitioner of Contemporary Taoism simply means to have realised that we are all minute parts of an indescribably large Whole (the Tao), and to choose therefore to 'Flow Like Water' and live in a spontaneous, natural manner. This blog is about: Personal Growth / Spiritual Development as guided by the principles of Eastern Philosophy, particularly modern philosophical Taoism; Developing constructive habits and achieving success with minimal effort; Meditation - Taoist, Zen or otherwise.

ปรัชญาเต๋ากับศาสนาเต๋า

ปรัชญาเต๋ากับพุทธศาสนานิกายเซน

ปรัชญาเต๋ากับศาสตร์แขนงต่างๆ

- **Taoist Tai Chi arts** are founded upon a rich tradition of Taoist training. They are intended to return both body and mind to their original nature. According to Taoist teachings body and mind cannot be separated. Each step in the training is intended to help the mind return to stillness, clarity and wisdom, and the body to a balanced, relaxed and healthy state.

THE TAO OF POOH

"You're braver than you
believe, and stronger
than you seem, and
smarter than you think."

- Christopher Robin

TAO OF LOVE

The Tao of Dating

The Thinking Man's
Enlightened Guide to
Success With Women

Ali Binazir, M.D., M.Phil.
TaoOfDating.com

THE TAO OF *Love & Sex*

The Ancient Chinese Way to Ecstasy

Jolan Chang

A small tabby kitten is lying on a patch of green grass, yawning with its mouth wide open, showing its pink tongue and teeth. The kitten has brown and black stripes on its fur. The background is a soft, out-of-focus green.

**Thank
You !!**

4 ur wishes t'wards my b'day !!

หนทางไกลนับหมื่นลี้

ต้องเริ่มต้นด้วย ห หีบ เล่มอ

สวัสดีจ้า...

**THANK
YOU
FOR
READING
!**

ดาวน์โหลดไฟล์นี้ได้ที่

www.philosophychic.com

สนุกกับการเรียนรู้ปรัชญาและศาสนาแบบชิคๆ เคียงคู่รอยยิ้ม